

Pateixen abusos sexuals un de cada cinc infants.

Ho sabies? Sabries detectar-ho en el teu fill/a? Es pot prevenir?

Dra. Marta Simó

Coordinadora de l'Equip ESTIM

PERÒ... DE VERITAT PASSA TANT?

- Estudis internacionals (països amb sistemes de benestar desenvolupats): victimització sexual infantil **15%**, (noies 20%, nois 10%), més a la primera adolescència
- LÓPEZ, F (1996): 2.000 persones adultes tot l'estat espanyol, en el **18,9%**, (22,5% dones i 15,2% homes).
- Pereda i Forns (2007): 1.033 estudiants UB curs 2001/2002, ASI **17,9%** (19% de les dones i 15,5% homes)

Sí, 1 de cada 5 infants pateix ASI

Council of Europe campaign
to stop sexual violence
against children

one in five
un sur cinq

Campagne du **Conseil de l'Europe**
contre la violence sexuelle
à l'égard des enfants

70-85% ho fa algú que el nen/a coneix

Què és la VSI?

Situació en la que un infant o adolescent participa en **activitats sexuals** que violen els **tabús socials i legals** de l'entorn en el que es desenvolupa. Activitats que no compren o per les que **no està preparada/t** pel seu procés evolutiu, pel que **no pot donar el seu consentiment**. Implica una **situació de superioritat**, psíquica o física, de l'agressor.

Edat legal de consentiment
per les relacions sexuals: 16 anys

Què és la VSI?

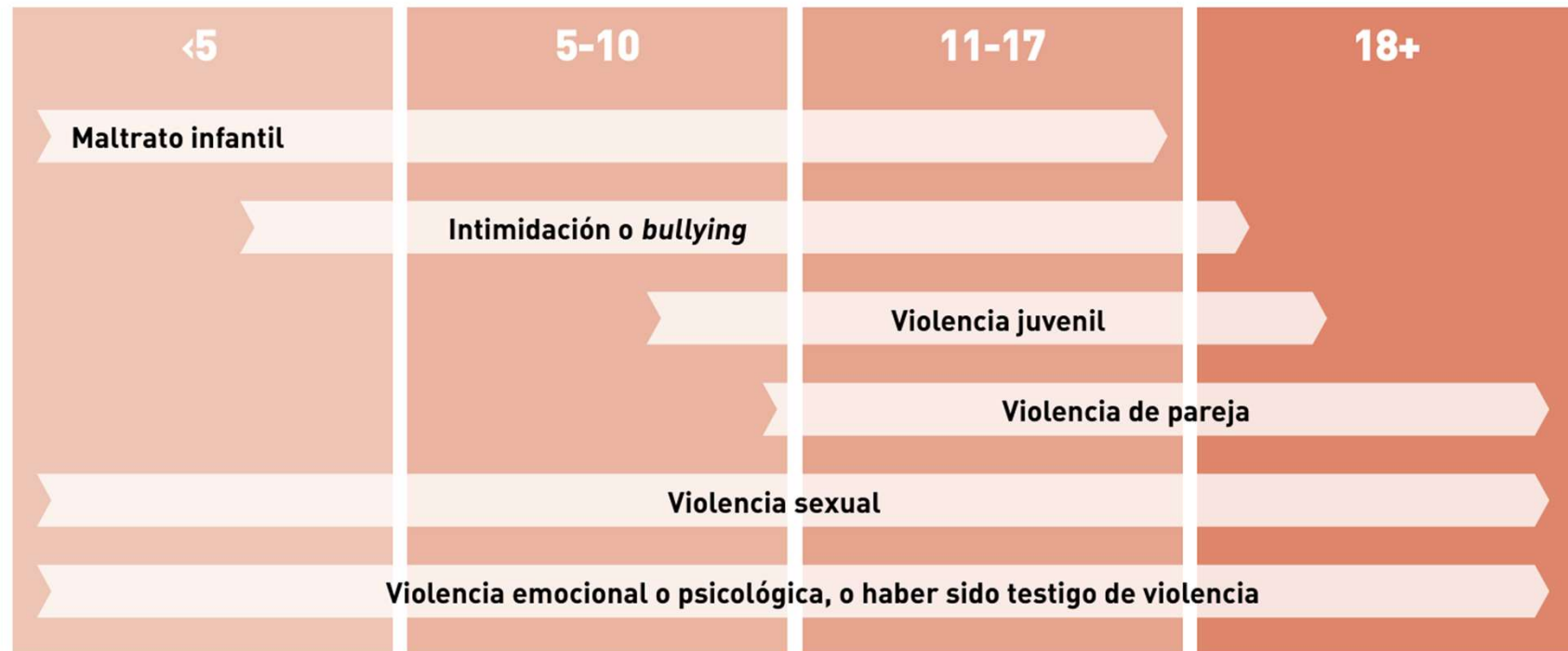
Diferència de poder entre la víctima i l'agressor (adult/infant, o NNA/NNA amb desequilibri de capacitats)

Fer servir al menor per a satisfer sexualment a sí mateix o a un tercer.

La violència sexual infantil és un dels tipus de violències contra la infància

La violencia contra los niños y las niñas adopta distintas formas según la edad

Comportaments sexuals normals vs Problemes del comportament sexual

- Els comportaments sexuals augmenta gradualment fins als 5 anys d'edat i posteriorment disminueixen de nou

Normal, Common Behaviors	Less Common Normal Behaviors ^a	Uncommon Behaviors in Normal Children ^b	Rarely Normal ^c
● Touching/masturbating genitals in public/private ● Viewing/touching peer or new sibling genitals ● Showing genitals to peers ● Standing/sitting too close ● Trying to view peer/adult nudity ● Behaviors are transient, few, and distractable	● Rubbing body against others ● Trying to insert tongue in mouth while kissing ● Touching peer/adult genitals ● Crude mimicking of movements associated with sexual acts ● Sexual behaviors that are occasionally, but persistently, disruptive to others ● Behaviors are transient and moderately responsive to distraction	● Asking peer/adult to engage in specific sexual act(s) ● Inserting objects into genitals ● Explicitly imitating intercourse ● Touching animal genitals ● Sexual behaviors that are frequently disruptive to others ● Behaviors are persistent and resistant to parental distraction	● Any sexual behaviors that involve children who are 4 or more years apart ● A variety of sexual behaviors displayed on a daily basis ● Sexual behavior that results in emotional distress or physical pain ● Sexual behaviors associated with other physically aggressive behavior ● Sexual behaviors that involve coercion ● Behaviors are persistent and child becomes angry if distracted
^a Assessment of situational factors (family nudity, child care, new sibling, etc) contributing to behavior is recommended.			
^b Assessment of situational factors and family characteristics (violence, abuse, neglect) is recommended.			
^c Assessment of all family and environmental factors and report to child protective services is recommended.			

Nancy D. Kellogg, MD, THE COMMITTEE ON CHILD ABUSE AND NEGLECT. **Clinical Report—The Evaluation of Sexual Behaviors in Children.** PEDIATRICS Volume 124, Number 3, September 2009

Què és la VSI?

- **Amb contacte:** tocaments, contacte oral-genital/anal, contacte genital-genital/anal, penetració (genital, digital o objecte)
- **Sense contacte:** grooming, exposició pornografia, producció de pornografia (explotació sexual infantil), exhibicionisme,....

COM ES NOTA QUE ESTÀ PASSANT?

- Trastorns del son
- Trastorns alimentaris, canvis de pes
- Pèrdua del control esfínters
- Comportament regressiu
- Queixes somàtiques
- Lesions genitals, sagnat a genitals o anus
- Infeccions genitals...

- Trastorns del comportament, aïllament social, agressivitat, mal humor...
- Dèficit de concentració, baix rendiment acadèmic...
- Consum de tòxics i altres conductes de risc
- Baixa autoestima, pors, fòbies, símptomes depressius, ansietat..
- Conducta e ideació suïcida, autolesions, fugides..
- Problemes de relació interpersonal (menys amics i menys jocs entre iguals), dificultats en vincles afectius...

- Excés de pudor, rebuig al contacte físic, tapar-se molt, no voler despullar-se en situacions normals, rebuig del propi cos...
- Conductes sexualitzades: curiositat sexual excessiva, imitació actes sexuals d'adults, ús de vocabulari sexual inadequat, masturbació compulsiva...

PERÒ GAIREBÉ TOTS AQUESTS SIGNES SÓN
INESPECÍFICS
I PODEN TENER ALTRES EXPLICACIONS!!!!!!

ARA BÉ....

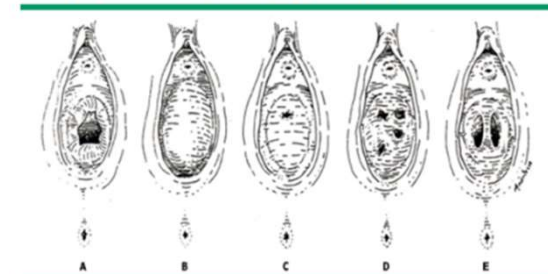
TOTS SÓN
SIGNES D'ALARMA

I AL COS NO ES NOTA EL QUE ESTÀ PASSANT ?

- Els tocaments no deixen marques
- L'himen: forma variable, té orifici de tamany també variable, pot no haver lesions
- L'anus cicatritza molt ràpidament, alguns signes com la dilatació s'ha vist que no són només per abús
- Les malalties de transmissió sexual són excepcionals

Anatomic variations of the normal hymen

(A) Normal; (B) Imperforate; (C) Microperforate; (D) Cribriform; (E) Septate.

Reports of Repetitive Penile-Genital Penetration Often Have No Definitive Evidence of Penetration

Jim Anderst, Nancy Kellogg and Inkyung Jung

Pediatrics 2009;124:e403; originally published online August 3, 2009;

DOI: 10.1342/peds.2008-3053

QUÈ PUC FER SI PENSO QUE ESTÀ PASSANT?

- **ESCENARI A:** L'INFANT HA EXPLICAT UN FET ABUSIU
- **ESCENARI B:** HI HA ALTRES SIGNES O INDICIS, SENSE REVELACIÓ

ESCENARI A: QUÈ PUC FER DAVANT UNA REVELACIÓ D'UN ABÚS?

QUÈ FER	QUÈ NO FER
Creure a l'infant. Escolta activa: mostrar interès, no interrompre	Dubtar del nen/a No dir: Estàs segur/a? No serà un malentès?, No t'ho estàs inventant?, això no pot ser !
Dir-li que no és culpable. Dir-li que ha fet molt bé de dir-ho. Que és molt valenta/t	Culpar al nen de l'abús. Dir-li que per què no ha fet res per evitar-ho. Preguntar perquè no ho va dir abans.
Cuidar la nostra reacció emocional: Mostrar protecció a l'infant o adolescent, expressar calma, suport emocional. Dir-li que l'ajudarem	Expressar alarma, angonya . Assegurar-li que no li passarà res, que no es repetirà i que no hi haurà conseqüències a partir de la revelació
Assegurant la protecció, consultar a experts	Tractar diferent al nen/a
No forçar les declaracions, no influir	Suggestionar-lo amb comentaris o preguntes

I ARA, COM T'AJUDO?

RECOMANACIONS PER A FAMILIARS

QUAN HI HA UNA REVELACIÓ
DE VIOLÈNCIA SEXUAL
EN NENS, NENES I ADOLESCENTS

HAIG D'ANAR A URGÈNCIES?

SOVINT NO, no és el millor lloc per rebre atenció,
EXCEPTE:

- Agressió recent <5-7 dies
- Clínica d'aparició recent
- Necessitat de tractament immediat
- Necessitat de protecció immediata

I SI NO VAIG A URGÈNCIES, QUÈ PUC FER?

- Mantenir la calma (el més difícil de tot)
- Consultar a la Barnahus
(*poblacio*.Barnahus@gencat.cat)
- Trucar a Infància respon 116111
- Preguntar al pediatra
- També podem consultar/denunciar a Mossos d'Esquadra o als jutjats de guàrdia (millor sense el nen/a)

ESCENARI B: QUE PUC FER SI PENSO QUE ESTÀ PASSANT I NO HA DIT RES?

- Oferir espais de confiança:
 - Preguntar al meu fill/a què li passa?
 - Preguntar si hi ha quelcom que el preocupi?
- No fer interrogatoris
- Explicar la nostra preocupació al pediatra o psicòleg/a
- Preguntar a un equip expert
- Trucar a Infància respon 116111

ACOMPANYAR SÍ, PREGUNTAR NO

- Quan preguntem, podem modificar el relat de l'infant
- Segons com preguntem, podem crear-nos impressions incorrectes
- Preguntar pot generar malestar

SEMPRE QUEDEN SEQÜELES?

- **No**
- Depèn de:
 - Tipus d'abús (durada, fets, agressivitat, presència de dolor...)
 - Característiques de l'infant
 - Característiques de l'abusador (relació amb el nen/a, edat...)
 - Resposta de l'entorn
- **Es poden evitar/reduir** amb el tractament

PERÒ HEM PARLAT DE COM DETECTAR LA
VIOLENCIA SEXUAL INFANTIL, I QUÈ FER SI
TENIM SOSPITES O SI ESTÀ PASSANT

PERÒ...

JO EL QUE VULL ÉS EVITAR-LA!

QUÈ PODEM FER PER PREVENIR LA VSI?

- Des de petits, **conèixer les parts del cos**, anomenar-les pel seu nom correcte i saber la seva funció
- Explicar **el concepte d'intimitat**: algunes parts del cos són privades, per identificar-les saber que solen ser les que portem tapades fins i tot a la platja

QUÈ PODEM FER PER PREVENIR LA VSI?

- **Explicar els seus drets:** ningú pot tocar les seves parts privades (ni ells han de tocar les d'altres) sense permís i si no és per netejar o guarir, i si algú ho vol fer tenen dret a dir que NO!
- **Hi ha secrets bons i secrets dolents.** Els secrets que ens fan sentir incòmodes o malament, no són bons, i s'han d'explicar a la gent gran de confiança

QUÈ PODEM FER PER PREVENIR LA VSI?

- **Afavorir l'autonomia:** netejar els seus genitals, dutxar-se sols/soles, ...

- **No forçar el contacte físic** (no obligar a besar o abraçar). Això no implica deixar d'ensenyar a ser persones educades, saludar ...

QUÈ PODEM FER PER PREVENIR LA VSI?

- Comunicació familiar i confiança. Si escoltem i donem suport als petits problemes, probablement ens explicaran també els grans problemes .
- Han de saber que sempre el ajudarem, fins i tot si senten que s'han equivocat (els infants que han patit violència sexual poden tenir sentiments de culpabilitat que els dificultin explicar)

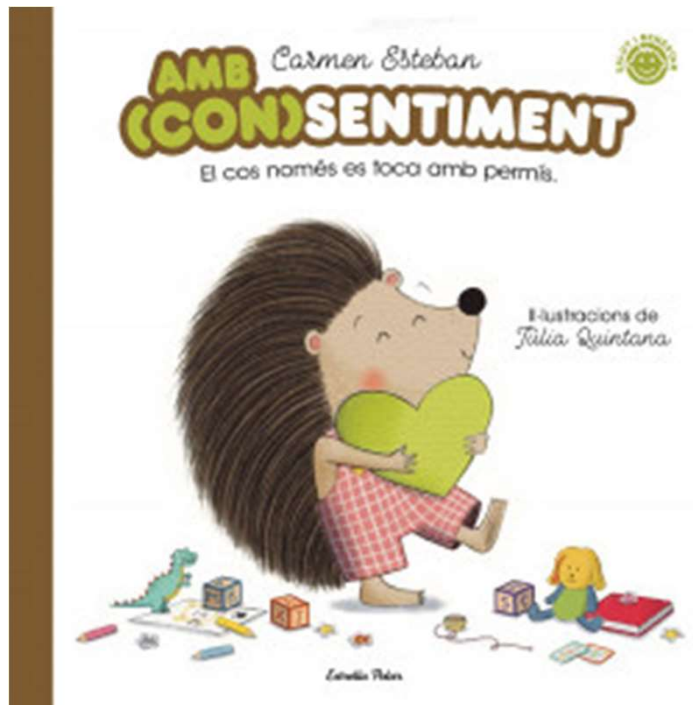
QUÈ PODEM FER PER PREVENIR LA VSI?

- A mesura que es facin grans, explicar els riscos de les noves tecnologies (sexting que pot passar a sextrosió, grooming, ciberassetjament ...)
- Control de l'ús de pantalles (vigilar accés precoç a contingut sexual per adults)
- Conèixer l'entorn en el que es mouen, tant real com virtual (conèixer qui són les seves amistats, mestres i monitors, amb qui xategen o juguen en línia ...)

QUÈ PODEM FER PER PREVENIR LA VSI?

- Educar en la cultura del **CONSENTIMENT**

<https://youtu.be/E4WTnJCMrH8>

Recursos útils:

■ Contes:

- "kiko y la mano"
- "ojos verdes"
- "Estela grita muy fuerte"
- "El meu cos és meu"
- "Cata y Benja"
- "#No te calles" (fundación ANAR)

■ Jocs: "coletas y verdi"

MOLTES GRÀCIES!!!

hospitalbarcelona.estim@sjd.es
marta.simo@sjd.es

Telf 93 253 23 13

DGAIA. Infància Respon 116111

